

Ændring til Forslaget og i Grunden gerne vil have dette sat igennem. Det ærede Medlems Ændring gaar væsentlig ud paa de samme Ting, som Flertallet har foreslaaet. Jeg forstaaer udmærket godt, at han er tilfreds med, at hele Gødbædigheden er bragt ind under den offentlige Forsorg, thi saa har man gjort et Skridt henimod det Samfundsideal, som det ærede Medlem repræsenterer. Det er jo utvivlsomt, at Beføstningerne for det offentlige ved saaledes at udbisse Grændserne og ligesom at fløve Dysten og Sporen til at staa paa egne Ben maa vokse ganske betydelig. Det nytter jo ikke, at man, saaledes som det ærede Medlem for Odense Amts Bje Valgkreds (Bernsen) gjorde, fremhæver Fordelene ved det frie Fattigvæsen og vil vise, at dette kan være billigere, thi saa længe man bestandig har det offentlige Fattigvæsen i Baghaanden som en Art Strømmebillede, kan der selvsjølkelig med frie Midler opnaas et og andet; men naar først dette Strømmebillede er borte, naar Stammen, om man vil, eller Mysteren til overhovedet at henvende sig til de offentlige Autoriteter ikke eksisterer mere, er der sandelig ingen Grund til at tro, at Fattigbyrden vil blive mindre; tværtimod, den vil vokse ganske overordentlig. Mysteren kommer, idet man spiser, hedder det jo, og dette Kapitel 7 indeholder i Virkeligheden et Løfte om en fuldstændig gratis Alderdomsforsørgelse. Der er ganske vist fra den højtærede Ministers Side stillet visse Kauteler, men disse Kauteler ville falde en efter en. De ere naturligvis allerede faldne her for Flertallets Bestræbelser, og hvor længe det vil være muligt for nogen som helst lovgivende Forsamling at modsætte sig dem, naar overhovedet hele Spørgsmaalet skal ind paa Fattigvæsenets Omraade, veed jeg ikke, men sikkert er det, at de gradvis ville falde i Humanitetens Navn. Hvorfor ere de nuværende Beføstninger i mange Henseender ikke saa store, skønt de ere betydelige? Det er, fordi der er mange Baand, som dog endnu binde s. Eks. Husbond og Thynde sammen paa mange Punkter, fordi Forældre og Børn føle sig dog forpligtede til en vis Grad overfor hinanden, og fordi man kan hjælpes med lidt, naar man kan blive paa det Sted, hvor man onsker at være, og hvor man har skaffet sig Bønnen. Men skal Vejen gaa i den Retning, at man frit og ugenert henvender sig til de offentlige Kasser for at faa, hvad der behøves, saaledes at man endogsaa, som det blev fremhævet af det ærede Medlem fra Frederiksværk (Holch), kan sælge alt, hvad man har, til Fordel for sine Børn og blot mælde sig som ubemiblet, kan man

være ganske overbevist om, at de Udgifter, den ærede Ordfører nævnte, ville vise sig aldeles forsvindende i Sammenligning med, hvad der vil gaa med. Humaniteten tilstaaer jeg, bliver, som det forekommer mig, anvendt baade i Tide og i Utide. At være human er en udmærket Ting, men Samfundet lader sig sandelig ikke styre med lutter Humanitet, og naar man misforstaaer, hvad der ligger til Grund i saadanne Tilfælde, føres man meget let ind paa gale Veje. Jeg skal minde om en Lov, som vi for et Par Aar siden vedtog her om Alimentationsbidrag til vægte Børn. Jeg tror, der er en almindelig Erkendelse af, at da kom vi netop ind paa en forkert Humanitets Vej, idet det i Virkeligheden ikke kommer Børnene til Gode, men nærmest bliver en Præmie for alle dem, der faa vægte Børn, idet Fattigvæsenet alligevel maa forsørge disse Børn, og der aldeles ingen Kontrol er med, hvorledes Mødrene anvende disse Penges (Ufbrudelse af Ordføreren (C. Navn)). Jeg kan forstyre den ærede Ordfører, som afbrøder mig, at jeg fra kompetent Side skal skaffe Beviser for, at Mødrene som Regel — i hvert Tilfælde her i Kjøbenhavn — ikke anvende de Beløb, som udbetales dem af de offentlige Kasser, til deres Børns Vel, men til helt andre Ting. At det er klart, at den Vej, som vi tidligere have proklameret fra alle Sider: Hjælp til Selvhjælp, og Bestræbelsen for at skabe selvstændige Institutioner, vil være en langt langsommere og besværligere Vej, end hvis man virkelig kunde løse Spørgsmaalet ved et enkelt Slag paa en enkelt Lov, benægter jeg selvsjølkelig ikke. Men jeg tror overhovedet ikke, at de sociale Brøst og Mangler kunne løses ved radikale Foranstaltninger. Jeg tilstaaer, at jeg til radikale Foranstaltninger paa de Omraader nærer den største Mistillid, idet de altid komme til at række langt videre, end de tilsigte, og alle de Bestræbelser, som netop skulde virke i den gode Retning, blive hæmmede og lammede paa saa mange Maader. Det eneste Sted, hvor man jo har forsøgt en saadan radikal Løsning, er i vor store Nabostat imod Syd ved den store Alderdomsforsørgelseslov, men foreløbig synes det dog, som man fra næsten alle Sider er enig om at nære Mistillid til, at der kan komme noget heldigt Resultat ud deraf. — Jeg skal ganske vist erkende, at disse Bemærkninger maaske helst burde have været fremsatte ved 1ste Behandling, men da var jeg ikke til Stede og kunde altsaa ikke fremsætte dem. Spørgsmaalet har jo endnu en længere Vej at passere, inden det kan blive gennemført, og jeg kan ikke tro andet, end